

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Μαρούσι, 15-2-2022
Αρ. Πρωτ. 16664/Φ1

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
Email : tke@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 3265
SIA

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ.: 1. Υπουργείο:
- Προστασίας του Πολίτη
2. Βουλευτή κ.
- Σοφία-Χαίδω Ασημακοπούλου
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ : «Απάντηση στην Ερώτηση με αριθμ. πρωτ. 1472/24-11-2021»

Σε απάντηση του ανωτέρω Μέσου Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, κατά λόγο αρμοδιότητας, κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Το Υ.ΠΑΙ.Θ. λαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα για την δραστική αντιμετώπιση του πολυδιάστατου φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού, τόσο από πλευράς παιδαγωγικών δράσεων, όσο και από πλευράς θεσμικού πλαισίου.

Στο πλαίσιο της παιδαγωγικής, το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού αντιμετωπίζεται μέσω της εισαγωγής της διδακτικής ενότητας των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, θεσμού που εισήχθη με τον ν. 4692/2020. Τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων εφαρμόστηκαν αρχικά πιλοτικά σε συγκεκριμένες σχολικές μονάδες της χώρας κατά το σχολικό έτος 2020-2021, ενώ από το σχολικό έτος 2021-2022 εντάχθηκαν στο εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα όλων των τύπων σχολικών μονάδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης, νηπιαγωγείων, δημοτικών και γυμνασίων με σκοπό την ενίσχυση της καλλιέργειας ήπιων δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ζωής και δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης στους μαθητές (άρθρο 52 ν.4807/2021, Α'96).

Οι Θεματικοί Κύκλοι των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων προκύπτουν από τους Παγκόσμιους Δείκτες Αειφόρου Ανάπτυξης (περιβάλλον, ευ ζην, ασφάλεια, κοινωνία των πολιτών, σύγχρονη τεχνολογία και επιχειρηματικότητα) και μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν την ενότητα «Ενδιαφέρομαι-Ενεργώ» με επίκεντρο την κοινωνία, τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η εν λόγω θεματική εξοικειώνει τις μαθήτριες και τους μαθητές με έννοιες όπως η αξιοπρέπεια, η ισότητα, η ελευθερία, αλλά και η δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη, η πολιτειότητα, η ταυτότητα, η κουλτούρα, ο πολιτισμός, το δικαίωμα, η υποχρέωση, το κράτος δικαίου και άλλα. Μέσα από τη συμμετοχή σε αυτά τα προγράμματα οι μαθητές και οι μαθήτριες, αποκτούν καλύτερη κατανόηση του εαυτού τους αλλά και του κόσμου μέσα στον οποίο ζουν. Εν προκειμένω, στην υποθεματική: «Αλληλοσεβασμός και Διαφορετικότητα», συμπεριλαμβάνονται τα προγράμματα «Ημερολόγια Εκφοβισμού», «Νικάμε τη Βία και τον Σχολικό Εκφοβισμό», «Σχολική Διαμεσολάβηση: Πρόληψη και Επίλυση Ενδοσχολικής Βίας», «Η Σχολική Διαμεσολάβηση Ομηλίκων ως Μέθοδος Ειρηνικής Επίλυσης Συγκρούσεων», «Ο Σχολικός Εκφοβισμός Χτυπά την Πόρτα του Σχολείου». Η υλοποίηση των προαναφερόμενων προγραμμάτων γίνεται από ειδικά επιμορφωμένους εκπαιδευτικούς.

Το απαραίτητο εκπαιδευτικό υλικό αντλείται από την ειδικά διαμορφωμένη πλατφόρμα του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), με τίτλο «Πλατφόρμα 21+», <http://iep.edu.gr/el/psifiako-arothetirio/skill-labs>, που περιλαμβάνει εκπαιδευτικό υλικό ή/και οδηγό εκπαιδευτικού, οπτικοακουστικό εκπαιδευτικό υλικό ή/και φύλλα εργασίας, προτεινόμενες σχολικές δράσεις για την εργαστηριακή και βιωματική προσέγγιση του θέματος, φύλλα αξιολόγησης και αυτο-αξιολόγησης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, ενημερωτικό υλικό προς τους γονείς, κατάλληλα διαβαθμισμένο ανά τάξη.

Το ΙΕΠ προβαίνει επίσης σε σχετικές με την αντιμετώπιση της έξαρσης φαινομένων βίας στα σχολεία ενέργειες μέσω:

- της εν εξελίξει διαδικασίας των νέων προγραμμάτων σπουδών που τονώνουν τις θεματικές για τη δημοκρατία και την ειρήνη και τη συλλογική λήψη αποφάσεων, ιδίως στο μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
- της σύμπραξής του στο Ευρωπαϊκό έργο Erasmus + ΚΑ3 «ACT - Ιδιότητα του Ενεργού Πολίτη: Δράσεις για την ενίσχυση των κοινωνικών και πολιτικών ικανοτήτων των μαθητών»
- της επιμόρφωσης στελεχών/μελών του Τμήματος Α΄ του ΙΕΠ στο πρόγραμμα ARMOUR του ΚΕΜΕΑ για την αντιμετώπιση της βίας και της ριζοσπαστικοποίησης των νέων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με απώτερο στόχο την ένταξή του προγράμματος στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων
- των γνωμοδοτήσεων του επί αιτημάτων έγκρισης εκπαιδευτικών προγραμμάτων, εκπαιδευτικών υλικών και διαγωνισμών που σχετίζονται με συναφείς θεματικές.

Για την περαιτέρω ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και πρόληψη φαινομένων βίας, η 6η Μαρτίου έχει καθιερωθεί ως «Πανελλήνια Σχολική Ημέρα κατά της Βίας στο Σχολείο». Όπως αναφέρεται και στην Φ1/24141/ΓΔ4 /2-3-2021 εγκύκλιο του Υ.ΠΑΙ.Θ, η ημέρα αυτή αποτελεί αφορμή για μαθήτριες και μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς των σχολείων όλης της χώρας να ανταλλάξουν σκέψεις, πληροφορίες και ιδέες. Με αφορμή αυτή την ημέρα, οι σχολικές μονάδες της χώρας αφιερώνουν χρόνο σε δράσεις, συζητήσεις και εκδηλώσεις όπως παρουσιάσεις, θεατρικά, μουσικά και χορευτικά δρώμενα, προβολές ταινιών, αναρτήσεις στο διαδίκτυο, πραγματοποίηση ομιλιών και βιωματικών σεμιναρίων, εικαστικά εργαστήρια, δημιουργία αφισών, βιβλιοπαρουσιάσεις, ανάπτυξη συζητήσεων με τους μαθητές στις τάξεις και άλλα, με στόχο πάντα την ευαισθητοποίηση σε θέματα βίας και σχολικού εκφοβισμού. Ειδικότερα, κατά το σχολικό έτος 2020-2021, χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι σχολικές μονάδες παρέμειναν κλειστές λόγω της πανδημίας, σύμφωνα με την ως άνω εγκύκλιο οι ανωτέρω δράσεις μπορούσαν να πραγματοποιηθούν δια ζώσης ή/και διαδικτυακά, με δεδομένο ότι θα τηρούνταν απαραίτητα οι οδηγίες του Υ.ΠΑΙ.Θ. και του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) για την προστασία από τον κορωνοϊό COVID-19.

Σημειώνεται ότι με το από 26 Μαρτίου 2020 Μνημόνιο Συνεργασίας ορίζεται η συνεργασία του Υ.ΠΑΙ.Θ. με το «ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ», για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δράσεων με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση του εκφοβισμού και της βίας μεταξύ των μαθητών στο σχολείο.

Στο πλαίσιο της πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για την αποτελεσματική διαχείριση των κρίσεων στη σχολική κοινότητα, στον ν.4692/2020 συμπεριλαμβάνονται, επίσης, διατάξεις με στόχο την καλλιέργεια της συνεργασίας. Μεταξύ άλλων, στο άρθρο 38 προβλέπεται ο ορισμός δύο (2) Συμβούλων Σχολικής Ζωής σε κάθε σχολική μονάδα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αριθμός ο οποίος δύναται να αυξομειώνεται ανάλογα με τον αριθμό των οργανικών θέσεων των

εκπαιδευτικών και το μαθητικό δυναμικό της σχολικής μονάδας. Στις διατάξεις της υπ' αριθμ. 129431/ΓΔ4/28-09-2020 «Σύμβουλος Σχολικής Ζωής» Υ.Α. (Β'4183) περιγράφεται το έργο του Συμβούλου Σχολικής Ζωής, οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντά του. Ο Σύμβουλος Σχολικής Ζωής λειτουργεί συμπληρωματικά στο Σύλλογο Διδασκόντων αναλαμβάνοντας καθήκοντα παροχής συμβουλών και παιδαγωγικής υποστήριξης προς τους μαθητές αλλά και τους εκπαιδευτικούς και γονείς/κηδεμόνες.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την υπ' αρ πρωτ. 13423/ΓΔ4/2021 (Β'491) Υπουργική Απόφαση «Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης», η Πρόληψη φαινομένων Βίας και Σχολικού εκφοβισμού συμπεριλαμβάνεται στους κεντρικούς άξονες του Εσωτερικού Κανονισμού: «Η ανάπτυξη θετικού σχολικού κλίματος αποτελεί σημαντικό παράγοντα της διαδικασίας πρόληψης ή/και αντιμετώπισης φαινομένων βίας, παρενόχλησης, εξαναγκασμού και σχολικού εκφοβισμού. Χαρακτηριστικά του θετικού και υγιούς σχολικού κλίματος είναι ο αμοιβαίος σεβασμός, η αποδοχή της διαφορετικότητας, η προώθηση της συνεργασίας με Φορείς, η συνεργασία του Σχολείου με την οικογένεια, κ.ά.».

Όσον αφορά τη στελέχωση των σχολικών μονάδων με ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς, με το ΦΕΚ 241/Γ'09-03-2020 πραγματοποιήθηκαν οι διορισμοί 1040 μελών Εκπαιδευτικού και Βοηθητικού Προσωπικού Ειδικής Αγωγής, εκ των οποίων 137 αφορούσαν τον κλάδο ΠΕ 23 – Ψυχολόγων και 135 τον κλάδο ΠΕ 30 – Κοινωνικών Λειτουργών. Επίσης, για το σχολικό έτος 2021-2022 έχουν πραγματοποιηθεί προσλήψεις 1.428 αναπληρωτών μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού κλάδου ΠΕ 23-Ψυχολόγων και 881 αναπληρωτών κλάδου ΠΕ 30 – Κοινωνικών Λειτουργών. Για το σχολικό έτος 2021-2022, με αφορμή τον εγκλεισμό λόγω της πανδημίας Covid-10, ανατέθηκαν ειδικότερα καθήκοντα στους κλάδους ΠΕ23 Ψυχολόγων και ΠΕ30 Κοινωνικών Λειτουργών με την αριθ. πρωτ. 140001/ΓΔ4//5-11-2021/Υ.Α (Β'5155). Σύμφωνα με την ως άνω Υ.Α. οι εκπαιδευτικοί των ανωτέρω κλάδων «Σχεδιάζουν, οργανώνουν και υλοποιούν προγράμματα πρόληψης και προαγωγής της σωματικής, ψυχοσυναισθηματικής υγείας και προστασίας των μαθητών σε συνεργασία με: α) τους υπεύθυνους για την παιδαγωγική καθοδήγηση και τη συμβουλευτική υποστήριξη του σχολείου και β) με σχετικούς αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες».

Με την υπ' αρ. πρωτ. 6603/ΓΔ4/20-1-2021 ΥΑ (Β'140) με θέμα «Συλλογικός προγραμματισμός, εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση των σχολικών μονάδων ως προς το εκπαιδευτικό τους έργο», όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. πρωτ. 22434/ΓΔ4/25-2-2021 ΥΑ (Β'758), εισάγεται στις σχολικές μονάδες ο θεσμός της εσωτερικής αξιολόγησης με σκοπό τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Το έργο της σχολικής μονάδας αποτιμάται ως προς τρεις βασικές λειτουργίες, οι οποίες εξειδικεύονται σε επιμέρους θεματικούς άξονες. Κάθε θεματικός άξονας περιγράφεται μέσω της παράθεσης μιας σειράς δεικτών, οι οποίοι διαμορφώνουν ένα ενδεικτικό πλαίσιο αναφοράς του περιεχομένου κάθε άξονα και δεν αποτιμώνται ξεχωριστά. Στην πρώτη από τις τρεις βασικές λειτουργίες, την Παιδαγωγική και μαθησιακή, εντάσσεται ο θεματικός άξονας «Πρόληψη και αντιμετώπιση της σχολικής βίας και του εκφοβισμού» με επιμέρους δείκτες α) τη λήψη μέτρων πρόληψης και παρέμβασης, β) την ενημέρωση και συνεργασία με την οικογένεια και γ) την αξιοποίηση υποστηρικτικών δομών.

Τέλος, όπως προκύπτει από το υπ' αρ. 399151/14-12-2021 έγγραφο της Δ/σης Δ/θμιας Εκπ/σης Α' Αθήνας, αναφορικά με τα συμβάντα στο 1ο ΕΠΑΛ Αθηνών και σύμφωνα με την γραπτή ενημέρωση του σχολείου προς την Υπηρεσία, οι εμπλεκόμενοι δεν ήταν μαθητές του σχολείου. Για τα επεισόδια στο 1ο ΕΠΑ.Λ.

Ζωγράφου, έχει επιληφθεί η αστυνομία αφού κατετέθη μήνυση από την πλευρά των κηδεμόνων του θύματος. Για το αναφερόμενο περιστατικό βίας στο 5ο Γυμνάσιο Γαλασίου, η Διεύθυνση και ο Σύλλογος Διδασκόντων του σχολείου σε συνεργασία με το Σύμβουλο Παιδαγωγικής ευθύνης επιλήφθηκε της υπόθεσης. Όπως προκύπτει από το με αρ. πρωτ. 24151/10-12-2021 έγγραφο της Δ/σης Β/θμιας Εκπ/σης Δ' Αθήνας, τα φαινόμενα σχολικής βίας και παραβατικότητας αντιμετωπίζονται από τις διευθύνσεις των σχολείων σε συνεργασία με τους ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς που υποστηρίζουν τις σχολικές μονάδες και τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου του 4ου ΠΕΚΕΣ , και με την υποστήριξη της Δ.Δ.Ε. Αθήνας, στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού κ. Ζ. Μακρή
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέα Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης & Ειδικής Αγωγής
4. Γενική Δ/ση Σπουδών Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης
5. Ι.Ε.Π
6. Τ.Κ.Ε.